

Författarnas Österbotten

Platser, miljöer och fenomen
ur den svenskösterbottniska litteraturen

Del 1 **2** 3 4 5 6

Foto: Österbottens traditionsarkiv, Kurt Björklund

På kraftverksbygget i Nykarleby

”Minnen, som stannat kvar i byn, i mig. Många minnen sitter så djupt kvar i byn, att jag minns dem utan att ha varit med om dem. Jag minns saker, som hände innan jag var född.

Som när Oskar gick ovanligt tidigt till jobbet en morgon. Han arbetade på kraftverksbygget i stan. När han kom fram denna tidiga morgon högg han tag i en sten, som låg på marken. Han lyfte upp den, bar den till älven och kastade ut den i vattnet.

Det hade varit ett mandomsprov att bara lätta på stenen. Alla hade tjatat på Oskar att han skulle göra det. Visa att han var karl. Oskar var två meter och två centimeter lång och grovt byggd. Men han ville inte. För att slippa tjatet kastade han bort stenen.”

Ur Sången om byn (1983) av Erik Ågren

KRAFTVERKET I NYKARLEBY började byggas sommaren 1925, då vattnet i Lappo å dämades upp med vallar och ställningar. Dambygget framskred trots att det snart visade sig överskrida alla ekonomiska kalkyler. Det nya kraftverket i Nykarleby började leverera ström i september 1926. Kraftverket hade nu en kapacitet på 450 kW och producerade mer el än vad som behövdes. Således försåg kraftverket ett vidsträckt område med el från Kimo i söder, till Öja i norr. Kraftverket byggdes ut på 1950- och 1980-talet. År 1984 höjdes dammen från fem till nio meter. Det gav upphov till farhågor om att bland annat Nykarleby kyrka skulle drunkna, men oron var lyckligtvis obefogad. I dag har kraftverket en maximal kapacitet på 4,5 MW och står för ca 20 % av Nykarlebys eget elbehov. Kraftverket är i dag ett el- och vattenverk, men har också hand om avlopp och fjärrvärme.

Källa: Intervju med Tony Eklund, Nykarleby Kraftverk

Erik Ågren

ERIK ÅGREN

Född: 1924 i Ytterjeppo

Död: 2008 i Korsnäs

Erik Ågren föddes som äldsta sonen i sin familj, som han skildrat i flera böcker. Han debuterade som dramatiker och har skrivit ett flertal pjäser för scen, radio och TV. Han var grundande medlem i Författarnas Andelslag, där hans första bok *Sårad* kom ut 1973. Boken gestaltade svåra upplevelser av kriget, där han som ung soldat sårades. Efter denna följde ett par romaner där han skildrade fabriksarbetarens vardag. En diktsamling med porträtt och vinjetter ur Lippjävrlivet, *Sången om byn*, kom ut 1983. Fiskarens vardag, också självupplevd, var temat i *Bockfliken* (1987) och efter denna gav Erik ut ytterligare ett par romaner samt en novellsamling.

Text: Carita Nyström